

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy

I.1.A

ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Charakteristika předmětu: ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Předmět český jazyk a komunikace vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP.

V českém jazyce a komunikaci studenti získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování českého jazyka a k poznávání a rozlišování všech jeho forem. Jazyková výchova vede studenty k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Čeština se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem dorozumění a získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V komunikační a slohové výchově se studenti učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Studenti se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V českém jazyce a komunikaci je ve všech ročnících průběžně realizováno průřezové téma Mediální výchova, v průběhu celého studia mají všichni studenti možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny. V předmětu český jazyk a komunikace jsou využívány znalosti učiva z oblastí Člověk a společnost, Informatika a Člověk a svět práce.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	2	X
kvarta	2	X

Organizace výuky

Hodiny českého jazyka a komunikace většinou probíhají v kmenových učebnách. Pokud je to možné, jsou třídy na výuku jazyka děleny, potom se k práci v českém jazyce a komunikaci využívá kromě kmenové třídy i učebna informatiky, zejména při práci s českým národním korpusem.

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Jsou využívány nejrůznější jazykové texty a učebnice, v průběhu celého studia jsou studenti vedeni k práci s jazykovými a encyklopedickými příručkami. V rámci výuky jednotlivé ročníky společně pravidelně navštěvují Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci patří k základním výchovným a vzdělávacím strategiím v předmětu český jazyk a komunikace.

Kompetence k učení

- při interpretaci textů vedeme studenty ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací
- poznáváme jazykové normy a tím přecházíme k osvojení norem obecně i v komunikační rovině
- realizací skupinových referátů učíme studenty organizaci vlastní práce, skupinové práce atd.
- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- prostředkem k vyhledávání a třídění informací jsou referáty a besedy o četbě
- na akci BIPO zadáváme tvořivé úkoly
- při dramatizaci textů vedeme studenty k hledání vhodných metod a forem učení
- zadáváme studentům individuální projekty

Kompetence k řešení problémů

- zadání slohových úloh formulujeme tak, aby studenty podněcovalo k přemýšlení, rozvíjelo jejich kreativitu
- uskutečňujeme řízené interpretace textů
- při aplikaci učiva ze syntaxe vedeme studenty k logickému řešení zadání
- individuální schopnosti a dovednosti rozvíjíme při slohu a plnění úkolů „v terénu“
- při procvičování učiva vedeme studenty k zodpovědnosti za vlastní i společnou práci
- týmová práce při tvoření společných textů (např. reportáží) vede k řešení problémových situací
- zadáváme individuální projekty

Kompetence komunikativní

- referáty a řízenou interpretací textů vedeme studenty k rozvoji komunikativních dovedností
- studenty učíme funkčnímu využívání nonverbální komunikace
- některé domácí úkoly jsou řešeny s využitím návštěvy knihovny či s použitím internetu
- výuka publicistiky probíhá v kontaktu s veřejností (praktické úkoly)
- výuku často vedeme formou dialogu a diskuze
- klademe důraz na jazykovou kulturu žáků; přispívají k tomu i školní akce např., projekty, Pegylie, práce ve školním divadelním souboru Stopa
- doporučujeme studentům přispívat do školního časopisu Luštěniny
- studenty vedeme k exaktnosti ve vyjadřování, k volbě stylově vhodných a funkčních jazykových prostředků vzhledem k cíli projevu

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Kompetence sociální a personální

- dramatizujeme zvolené texty; tím vedeme studenty k vytváření pravidel při práci; nová látka (nejen její procvičení) je prezentována formou skupinové práce
- na kurzech i na Akci BIPO studenty vedeme k vytváření dobrých mezilidských vztahů a k rozvoji komunikace
- zúčastňujeme se besed s významnými osobnostmi kulturního a společenského života
- studenty vedeme k autoevaluaci
- v projektech, seminárních a ročníkových pracích a při volbě volitelných předmětů podporujeme zájmovou orientaci žáků
- výuku realizujeme týmovou prací (např. kolektivní referáty)

Kompetence občanské

- při besedách s hosty a při diskusích v hodinách učíme studenty respektovat názor druhého
- při návštěvách divadla respektujeme společenské normy
- při práci s texty podporujeme zodpovědnost žáků za sebe i své okolí
- podporujeme studenty v samostudiu
- etické, kulturní a duchovní hodnoty spoluvytváříme při společných návštěvách divadla, přispíváním do školního časopisu Luštěniny, prací ve školním divadelním souboru Stopa
- rozvíjíme u studentů jazykovou toleranci stratifikací češtiny funkční a regionální
- odhalujeme principy správné argumentace, ale i demagogie a manipulace při komunikaci

Kompetence pracovní

- při skupinové práci tvoříme vlastní pravidla, která studenti respektují; zároveň jde o plnění zvolených nebo zadaných termínů
- slovní zásobu v českém jazyce a komunikaci orientujeme i na budoucí praxi žáků

Kompetence digitální

- rozvíjíme a aplikujeme znalosti a dovednosti v textovém editoru Word a PowerPoint a v dostupných online nástrojích
 - motivujeme studenty k ovládnutí potřebných sad digitálních zařízení, aplikací a služeb
 - dbáme na komunikaci a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
-

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> ● zvuková stránka jazyka: <ul style="list-style-type: none"> ● pravopis lexikální a morfologický ● morfemtický rozbor slova <ul style="list-style-type: none"> -slovtvorba: způsoby tvoření slov, slova příbuzná ● morfologie: ohebné slovní druhy ● syntax: věta jednoduchá, základní větné členy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student standardně vyslovuje česká slova, využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů, rozlišuje spisovné a nespisovné koncovky</i> ○ <i>pracuje s PČP a SSČ</i> ○ <i>zvládá pravopis ve větě jednoduché</i> ○ <i>rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby</i> ○ <i>rozpozná slovní druhy</i> ○ <i>zvládá strukturu jednoduché věty</i> 	Realizováno PT Mediální výchova PČP = Pravidla českého pravopisu SSČ = Slovník spisovné češtiny
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> ● administrativní styl (pozdávka) ● tvořivé psaní (vypravování) ● odborný styl (popis) ● mluvní cvičení, nácvik diskuze, výpisky 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje subjektivní a objektivní záměr partnera v psaném projevu</i> ○ <i>vhodně používá prostředky spisovné a obecné češtiny v konkrétní komunikační situaci</i> ○ <i>rozlišuje subjektivní a objektivní záměr partnera v hovoru</i> ○ <i>aplikuje poznatky o jazyce a stylu</i> ○ <i>správně užívá verbálních a nonverbálních prostředků</i> ○ <i>naslouchá, nepřerušuje</i> ○ <i>pracuje s informačními zdroji</i> 	Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny Realizováno PT Mediální výchova

S E K U N D A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> ● zvuková str. jazyka: spisovný/ nespisovný projev ● pravopis lexikální, morfologický a syntaktický ● morfologie: neohebné a neohebné slovní druhy ● lexikologie: význam slova a druhy pojmenování ● syntax: věta jednočlenná a dvojjčlenná, rozbor věty jednočlenné, věta složená 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu; využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů</i> ○ <i>samostatně pracuje s PČP a SSČ; v písemném projevu zvládá lexikální, morfologický a syntaktický pravopis</i> ○ <i>poučeně užívá spisovné tvary</i> ○ <i>zvládá zásady tvoření českých slov</i> ○ <i>rozlišuje větu jednočlennou a dvojjčlennou, větné ekvivalenty</i> 	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> ● administrativní styl (dopis, žádost, strukturovaný životopis) ● tvořivé psaní (vypravování, líčení) ● odborný styl (charakteristika, výtah) ● mluvní cvičení; nácvik diskuse 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i> ○ <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel; rozezná fakta od názorů</i> ○ <i>tvořivě píše na základě svých dispozic a zájmů</i> ○ <i>dokáže se kultivovaně dorozumívat; vhodně užívá jazykové prostředky</i> 	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

I.1.A – Český jazyk a komunikace

T E R C I E		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka: spisovný / nespisovný projev pravopis lexikální, morfologický a syntaktický morfologie: deklinace obecných přejatých a cizích jmen; slovesa, neohebné slovní druhy syntax: větný rozbor, přístavek, druhy přívlastků, souvětí souřadné obecné výklady o jazyce 	<ul style="list-style-type: none"> student rozlišuje komunikačně vhodné a nevhodné jevy ve zvukové stránce jazyka samostatně používá jazykové příručky správně užívá tvary cizích slov; spisovné tvary užívá adekvátně komunikační situaci orientuje se ve větných členech, ve druzích vět vedlejších 	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> tvůřivé psaní (líčení) odborný styl (charakteristika, úvaha, výpisky, výtah) mluvní cvičení; řízení diskuze 	<ul style="list-style-type: none"> student dále rozvíjí vlastní tvořivé psaní využívá základy studijního čtení, rozliší spisovné a nespisovné lexikální prostředky rozvíjí své kultivované dorozumívání rozezná fakta od názorů; učí se řídit diskusi 	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka: spisovný / nespisovný projev nauka o slově vývoj českého pravopisu morfologie: ohebné slovní druhy, přechodníky syntax: větné členy, souvětí podřadné, souvětí souřadné, nepravé věty vedlejší, slovosled, nepravidelnosti větné stavby 	<ul style="list-style-type: none"> student rozlišuje spisovnou / nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků rozpozná v textu přechodníky, dokáže je vytvořit / použít správně používá zásady větné stavby při vytváření všech typů sdělení, dokáže odstranit chybné jazykové i logické vazby 	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> administrativní styl publicistický styl (interview, fejeton) funkční styly mluvní cvičení; řízení diskuze 	<ul style="list-style-type: none"> student vytvoří strukturovaný i souvislý životopis rozpozná manipulaci v masmédiích rozlišuje základní funkční styly a jejich útvary rozvíjí vlastní tvořivé psaní 	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny